

STANDARDY OCHRONY
DZIECI I OSÓB ZALEŻNYCH
W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W NIEGOWIE

Niegów 2024

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA	4
PREAMBUŁA	5
STANDARD 1	
Polityka bezpieczeństwa – stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w DPS w Niegowie	6
STANDARD 2	
Personel – weryfikacja i edukacja osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością ...	7
STANDARD 3	
Procedury – sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania	7
STANDARD 4	
Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym.....	8
STANDARD 5	
Wspólna praca w celu ochrony dzieci i osób zależnych	9
STANDARD 6	
Edukacja osób z niepełnosprawnością o ochronie własnych granic	9
STANDARD 7	
Szkolenia i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką.....	11
PRZEPISY KOŃCOWE	11
Załącznik 1	
Polityka ochrony dzieci i osób zależnych w Domu Pomocy Społecznej w Niegowie	12
Załącznik 2	
Kodeks zachowań.....	25
Załącznik 3	
Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci/osób zależnych w Domu Pomocy Społecznej w Niegowie.	29
Załącznik 4	
Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska	30
Załącznik 5	
Wykaz numerów oraz instytucji pomagających i wspierających w sytuacjach kryzysowych	31
Załącznik 6	
Monitoring standardów ochrony dzieci - ankieta.....	32
Załącznik 7	
Obowiązki osób odpowiedzialnych za prewencję w placówce	33

Załącznik 8	
Karta interwencji.....	36
Załącznik 9	
Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny	38
Załącznik 10	
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.....	39
Załącznik 11	
Schemat działania w przypadku podejrzenia krzywdzenia	40

Dokument został opracowany na podstawie wzoru „Standardów ochrony osób z niepełnosprawnością (dzieci, młodzieży i dorosłych)” przygotowanego w ramach projektu COD „Standardy ochrony dzieci w Kościele katolickim w Polsce” (Centrum Ochrony Dziecka, 31–501 Kraków, ul. Kopernika 26; red. Ewa Kusz z zespołem).

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja RP art. 30-31, art. 33, art. 38, art. 40-41 – Ochrona prawna wartości naczelných takich jak: godność, wolność, nietykalność.
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
5. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
6. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120 poz. 526, z późn. zm.).
7. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.).
9. Kodeks Pracy – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).
11. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.).
12. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
14. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.)¹.
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy (Dz. U. z 2018 r. poz. 734, z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z późn. zm.).
17. Dokumenty własne placówki.

¹ Pozycje od 14 do 16 odnoszą się do DPS.

PREAMBUŁA

Przemoc jest jednym z głównych zjawisk destruktywnych w życiu człowieka. Godzi ona w osobistą wolność i integralność osoby, narusza jej godność i zmusza do zachowań niezgodnych z jej własną wolą. W sytuacji osób z niepełnosprawnością, zwłaszcza w stopniu głębokim z problemami z komunikacją, identyfikacja przemocy jest niezwykle trudna. Osoby z niepełnosprawnością, dzieci i dorośli, z trudnościami w mówieniu, posługiwaniu się gestem, niechodzący, z trudnościami w nawiązywaniu kontaktu z innymi ludźmi, są zazwyczaj bezbronni wobec skierowanych przeciwko nim zachowań przemocowych. Ich niepełnosprawność sprzyja wykorzystywaniu i krzywdzeniu. Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego wynikającego z Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – tzw. Ustawy Kamilka (Dz.U. 2023 poz. 1606), uwzględnia jednocześnie aktualne normy i przepisy prawa kościelnego. Stanowi on zbiór zasad dotyczących zabezpieczenia osób z niepełnosprawnością/zależnych przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy, a także wskazówki, na podstawie których personel Domu będzie potrafił zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia oraz podjąć właściwe działania profilaktyczne i interwencyjne.

Polityka ochrony dzieci i osób zależnych czyli wszystkich Mieszkańców w naszym domu ma na względzie przede wszystkim ich dobro. System rodinkowy wprowadzony przez Założycielkę Zgromadzenia Czcigodną Sługę Bożą Matkę Wincentę Jadwigę Jaroszewską jest stosowany również w naszym domu. Zakłada on współpracę w kilkunastoosobowej grupie – rodzinie, z uwzględnieniem możliwości, umiejętności i sprawności intelektualnej mieszkańców.

Przepisy naszego Zgromadzenia jasno określają priorytety naszego apostołstwa: „Zgromadzenie ma być (...) miłosiernym Samarytaninem, pochylającym się troskliwie nad poranionym bliźnim”, a naszą misją jest zadośćuczynienie Sprawiedliwości Bożej. Tym bardziej więc, wobec cierpień drugiego człowieka, zwłaszcza najsłabszego, musimy być wyczulone na wszystko, co może mu grozić. Naszym wyzwaniem i wezwaniem są też słowa Jezusa w Ewangelii: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnie uczyniliście” (Mt 25,40).

STANDARD 1

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA – STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W DPS W NIEGOWIE

1. Dom Pomocy Społecznej w Niegowie jest jednostką organizacyjną Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego. W naszym domu została opracowana i wprowadzona w życie wewnętrzna Polityka ochrony dzieci i osób zależnych, dotycząca szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przed krzywdzeniem.
2. Polityka dotyczy całego personelu (pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy – na wszystkich szczeblach organizacji).
3. Dyrektor domu zatwierdził Politykę ochrony oraz wdrożył ją i nadzoruje. Może wyznaczyć osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki. Rola, zadania oraz kwalifikacje tej osoby są jasno określone.
4. Polityka ochrony dzieci i osób zależnych określa:
 - czynniki ryzyka i czynniki chroniące w środowisku przebywania,
 - zasady bezpiecznej rekrutacji personelu,
 - zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem i mieszkańcem, a także również między mieszkańcem a mieszkańcem
 - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych naszych mieszkańców,
 - bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych,
 - sposób reagowania na przypadki podejrzenia, gdy mieszkaniec doświadcza krzywdzenia,
 - zasady prowadzenia rejestru interwencji,
 - osoby odpowiedzialne za:
 - przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia,
 - składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego,
 - przygotowanie personelu,
5. Zapisy Polityki uwzględniają uwarunkowania osób z niepełnosprawnością.
6. Polityka jest opublikowana dla całego personelu, rodziców, opiekunów prawnych i mieszkańców, a poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.
7. Dokumenty opisujące politykę ochrony i bezpieczeństwa w domu są stale dostępne do wglądu dla wszystkich pracowników oraz opiekunów.. Mieszkańcy zostają zaznajomieni z zasadami polityki w sposób dostosowany do ich możliwości rozwojowych (np. język migowy dla osób z niepełnosprawnością słuchową, Braille'a dla osób z niepełnosprawnością wzrokową, łatwy do czytania dla osób z niepełno-sprawnością intelektualną, komunikacja alternatywna itp.).

STANDARD 2
PERSONEL – WERYFIKACJA I EDUKACJA
OSÓB PRACUJĄCYCH Z OSOBAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

1. Weryfikacja osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością i wolontariuszy przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Placówka uzyskała o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności. Szczegółowy opis procesu rekrutacji znajduje się w *Polityce ochrony dzieci i osób zależnych*.
2. Dom zapewnia pracownikom podstawową edukację dotyczącą ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomoc w sytuacjach zagrożenia.
3. Szkolenia wstępne personelu (pracowników, wolontariuszy, stażystów) dotyczą wewnętrznej polityki bezpieczeństwa i ochrony w placówce, w tym zagrożeń związanych z różnymi formami krzywdzenia i ich rozpoznawaniem, oraz uwzględniają:
 - specyfikę funkcjonowania osób z różnymi niepełnosprawnościami,
 - specyfikę seksualności osób z niepełnosprawnością, aby chronić je przed przemocą tego typu,
 - rozpoznawanie symptomów krzywdzenia,
 - procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia,
 - odpowiedzialność prawną i karną pracowników zobowiązanych do podejmowania interwencji,
 - zachowań zabronionych w kontaktach z mieszkańcami,
 - obowiązujące w domu procedury interwencji,
4. Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu wskazujące, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z mieszkańcami, a jakie pożądane.
5. Każdy pracownik zatrudniony w domu zna jej wewnętrzną politykę ochrony i bezpieczeństwa oraz kodeks zachowań i zobowiązuje się do ich przestrzegania. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisem pod oświadczeniem.

STANDARD 3
PROCEDURY – SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA
LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

1. Dom wypracował procedury, które określają, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia mieszkańca lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.
2. W celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom naszego domu w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób

- opracowana została procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony dziecka z niepełnosprawnością.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka/osoby zależnej przez pracownika, wolontariusza zatrudnionego w placówce osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi/osobami zależnymi (nie tylko z osobą pokrzywdzoną) do czasu wyjaśnienia sprawy, w sposób nienarażający jej na utratę reputacji. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec dziecka okażą się bezpodstawne, pracownik zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przez dyrektora zostaną podjęte wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika, wobec którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.
 4. W każdej placówce wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za interwencję w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dzieci/osób zależnych, a zakres jej odpowiedzialności jest jasno określony w dokumencie własnym placówki *Polityka ochrony dzieci i osób zależnych*.
 5. W przypadku osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym/głębokim oceny możliwości doświadczenia przez podopiecznego przemocy, nadużycia (na podstawie niepokojących, wyraźnie odступаających od normy określonej w diagnozie psychopedagogicznej i funkcjonalnej symptomów), zgłoszenia lub interwencji realnie może dokonać tylko opiekun czy inna osoba mająca częsty i bezpośredni kontakt z osobą z niepełnosprawnością – osoby takie nie mają możliwości samodzielnej reakcji, obrony, ucieczki.

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Dziecko z niepełnosprawnością/osoba zależna w sytuacji ujawnienia nadużycia wobec niego/niej ma zapewnione wsparcie ze strony danej placówki zgodnie z procedurami wewnętrznej polityki ochrony.
2. Placówka dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji udzielających profesjonalnego wsparcia w sytuacji kryzysu, doświadczenia krzywdy, przemocy oraz instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci/osób zależnych. Placówka zapewnia dostęp do nich wszystkim pracownikom.
3. Każde zgłoszenie lub sygnał o możliwej krzywdzie wobec osoby z niepełno-sprawnością jest starannie weryfikowany. Szczególnie uważnie traktowane są przypadki dotyczące osób niemówiących oraz z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, które mogą mieć trudności ze rozumieniem sytuacji krzywdy i jej zgłoszeniem.
4. W placówce jest wyznaczona osoba do szybkiego kontaktu, dostępna dla pracowników, rodziców, opiekunów, służb pomocowych, w sytuacji podejrzenia zagrożenia bezpieczeństwa dziecka/osoby zależnej.
5. W sytuacji sygnalizowania nadużycia każda osoba z trudnościami w komunikacji wynikającymi z zaburzeń mowy lub niepełnosprawności intelektualnej powinna mieć zapewniony dostęp do formy komunikacji dostosowanej do jej możliwości

psychofizycznych, o ile jest to zasadne przy wykorzystaniu alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji.

STANDARD 5

WSPÓLNA PRACA W CELU OCHRONY DZIECI I OSÓB ZALEŻNYCH

1. W Zgromadzeniu wyznaczona jest siostra jako delegat ds. ochrony dzieci i osób zależnych. Dane kontaktowe: tel. 531 807 882,
2. Dom ma przygotowane i wdrożone standardy ochrony dzieci i osób zależnych przed jakąkolwiek przemocą, uwzględniające specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego osób z niepełnosprawnościami.
3. Odpowiedzialność za wdrożenie standardów ochrony w placówce spoczywa na dyrektorzce.
4. Ochrona dzieci i osób zależnych przed jakąkolwiek przemocą leży w gestii całej społeczności, dlatego do współpracy w budowaniu i utrzymaniu bezpiecznych środowisk należy włączyć także rodziców/opiekunów prawnych dzieci/osób zależnych oraz wszystkie osoby zaangażowane w opiekę nad osobami z niepełnosprawnością.
5. Każda osoba zatrudniona/pracująca w placówce Zgromadzenia opiekująca się osobami z niepełnosprawnością/wolontariusz jest świadoma zagrożeń związanych z różnymi formami przemocy, dlatego zobowiązana jest do zapoznania się z procedurami reagowania na podejrzenie stosowania przemocy i zasadami wdrażania tych procedur z uwzględnieniem granic odpowiedzialności właściwych dla pełnionych obowiązków. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązywanie się przed dzieckiem/osobą zależną do zachowania tajemnicy.
6. W placówce wszystkie osoby zaangażowane w opiekę nad dziećmi/osobami zależnymi są informowane, jakie są podejmowane działania na rzecz ich ochrony, jakie procedury obowiązują w placówce, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc, gdy nastąpi krzywda lub niewłaściwe zachowanie.

STANDARD 6

EDUKACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC

1. Mieszkańcy:
 - są informowani o prawie do obrony, odmowy, ucieczki w sytuacji zagrożenia, naruszenia intymności, granic fizycznych ze strony rówieśników i dorosłych (także opiekunów i członków rodziny),
 - mają wskazane osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc.
2. Mieszkańcy mają zapewnioną edukację w zakresie:
 - samopoznania, rozwijania autonomii, poznawania zasad rozwoju psychoseksualnego człowieka i rozpoznawania własnego etapu tego rozwoju oraz

potrzeb w tym zakresie – stosownie do indywidualnego, aktualnego poziomu rozwoju psychofizycznego, wieku i możliwości rozumienia,

- treningu kształtowania umiejętności dokonywania wyborów (począwszy od najbardziej elementarnych, dostosowanych do indywidualnych możliwości osoby z niepełnosprawnością), ważna jest również edukacja w zakresie samodzielności, samoobsługi, możliwości dokonywania wyborów, komunikacji, w tym wspomagającej i AAC, umiejętności społecznych oraz ich aktywizacja, uczenie się rozpoznawania sytuacji, zachowań i relacji zagrażających, w tym przemocowych, w szczególności związanych z wykorzystaniem seksualnym (w świecie realnym i wirtualnym),
- treningu swego rodzaju asertywności, czyli zdolności do odmawiania w sytuacjach groźnych czy niejednoznacznych, uczenie osób z niepełnosprawnością zachowań, jakie powinny podjąć, kiedy tracą poczucie bezpieczeństwa w określonych relacjach (odmowa, protest, krzyk, konieczność zgłoszenia krzywdzenia).

STANDARD 7

SZKOLENIA I STAŁE WSPARCIE

DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

1. W przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną, zwłaszcza w stopniu znacznym/głębokim, ważna jest edukacja całego personelu uwzględniająca:
 - niezbędny zasób wiedzy dotyczącej charakteru niepełnosprawności mieszkańca;
 - niezbędny zasób wiedzy, słownictwa, zwłaszcza dotyczący seksualności;
 - warsztaty dla opiekunów na temat seksualności osób z niepełnosprawnością oraz problemu wykorzystania seksualnego (symptomy, jak rozmawiać z dzieckiem, jakie są procedury postępowania). Pracownicy nieustannie poszerzają swoją wiedzę i doskonałą umiejętność pomocowe dotyczące pracy z osobami z zaburzeniami rozwojowymi i z niepełnosprawnościami.
2. Kompetencje osoby, która odpowiada w danej placówce za prewencję, to znajomość:
 - typowego zakresu funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością (podstawa: diagnoza psychopedagogiczna i funkcjonalna), umiejętność identyfikacji zachowań, które mogą być odstępstwem od normy funkcjonalnej,
 - specyfiki seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną, aby chronić je przed tego typu przemocą,
 - warunków i sposobów zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańca (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa itp.) oraz konsekwencji ich deprivacji,
 - sposobów regulacji emocji każdego mieszkańca,
 - procedur reagowania w każdej sytuacji krzywdzenia mieszkańca.

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia w Standardach wymagają formy pisemnej.
2. Dokument wchodzi w życie z dniem ogłoszenia Dyrektora Domu oraz zamieszczenie na stronie internetowej www.dpsnielow.pl

Załącznik 1

POLITYKA OCHRONY DZIECI I OSÓB ZALEŻNYCH W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W NIEGOWIE

Dom Pomocy Społecznej w Niegowie jest placówką pobytu stałego, koedukacyjną, przeznaczoną dla dorosłych, dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Dom zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne mieszkańców, uwzględniając stopień ich sprawności psychicznej i fizycznej. Działania personelu domu zmierzają do zabezpieczenia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników placówki jest działanie dla dobra mieszkańców.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

- 1) **Dom** – w niniejszym dokumencie: Dom Pomocy Społecznej w Niegowie
- 2) **mieszkaniec** – dziecko lub osoba zależna, przebywająca na stałe w DPS Niegów
- 3) **osoba zależna** – osoba dorosła, której zależność od opiekunów wynika z choroby psychicznej lub/i niepełnosprawności; podlega ochronie wyznaczonej przez standardy ochrony dzieci.
- 4) **personel placówki** – pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej i wszystkie osoby współpracujące (wolontariusze, stażyści).
- 5) **krzywdzenie** – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę mieszkańca przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
- 6) **dane osobowe** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Zasady tworzenia bezpiecznego środowiska

§ 2

Osoby z niepełnosprawnością są najczęściej zależne od innych w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych i psychicznych, często mają też trudność w porozumiewaniu się. Stwarzać to może dodatkowe okoliczności sprzyjające ryzyku krzywdzenia. Ale odpowiednie przygotowanie personelu, mieszkańców (na miarę ich możliwości intelektualnych) oraz jasne struktury mogą zdecydowanie je zmniejszyć.

- 1) Szczególne cechy osób z niepełnosprawnością mogące zwiększać ryzyko krzywdzenia:
 - myślenie konkretno-obrazowe, brak lub niski poziom krytycyzmu, nadmierna ufność i otwartość
 - zachowania prowokacyjne, impulsywne
 - trudności w komunikacji
 - brak możliwości samodzielnej obrony, reakcji, ucieczki

- trudność w rozpoznawaniu naruszania granic
 - narażenie na przekraczanie granic cielesnych (czynności pielęgnacyjne, zachowania współmieszkańców)
 - zależność od opiekuna w zaspakajaniu potrzeb
- 2) Czynniki sprzyjające tworzeniu bezpiecznego środowiska, zmniejszające ryzyko krzywdzenia:
- dobre przygotowanie personelu (znajomość sposobu funkcjonowania i potrzeb mieszkańców; umiejętność rozpoznawania ich komunikatów)
 - szkolenia dla pracowników w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia, procedur postępowania
 - szkolenia dla mieszkańców – w zakresie umiejętności stawiania granic, zdolności odmawiania, umiejętności szukania pomocy (zgłaszania)
 - dostęp do metod komunikacji alternatywnej
 - jasno określone w „kodeksie zachowań” zasady kontaktu fizycznego personel – mieszkańiec
 - jasne struktury zarządzania i organizacyjne
 - jasno określona odpowiedzialność
 - jasno określona współpraca z zewnętrznymi instytucjami.

Rozdział III

Rekrutacja, weryfikacja i szkolenia personelu

§ 3

Aby w jak największym stopniu zniwelować zagrożenia krzywdzeniem mieszkańców przez pracowników domu rekrutacja osób ubiegających się o przyjęcie do pracy lub podjęcie współpracy z domem w ramach praktyk lub wolontariatu, odbywać się będzie według ustalonych zasad, które obejmą:

- 1) zaświadczenie o niekaralności (w tym głównie, jeśli chodzi o przestępstwa określone w art. 189a k.k. – handel ludźmi, art. 207 k.k. – znęcanie, oraz w ustawie z dnia 29.07.2005 o przeciwdziałaniu narkomanii) – por. art. 21.3 ustawy;
- 2) sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym; wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną;
- 3) osoby, które w ciągu ostatnich dwudziestu lat mieszkały poza Polską, przedkładają informację z rejestrów karnych tych państw (por. art. 21. 5-6 ustawy), (Załącznik 4);

§ 4

Każdy pracownik ma obowiązek zapoznania się z wewnętrzną polityką ochrony i bezpieczeństwa oraz podpisania oświadczenia o przestrzeganiu zasad obowiązujących w Domu (Załącznik 3).

§ 5

Każda nowo zatrudniona osoba przed dopuszczeniem do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem mieszkańców lub z opieką nad nimi przejdzie szkolenia wstępne dotyczące wewnętrznej polityki bezpieczeństwa i ochrony w placówce, w tym zagrożeń związanych z różnymi formami możliwych nadużyć i ich rozpoznawaniem, uwzględniające specyfikę funkcjonowania osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Rozdział IV

Działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców

§ 6

1. Edukacja mieszkańców

- Elementy edukacji seksualnej w wymiarze dostosowanym do poziomu rozwoju intelektualnego (granice fizyczne, ochrona intymności, wstyd, różnicowanie bezpiecznego i niebezpiecznego dotyku, itp.)
- Elementy treningu asertywności (umiejętność odmowy, protestu w sytuacjach niebezpiecznych czy niejednoznacznych)
- Elementy procedur reagowania (rozpoznawanie sytuacji/osób zagrażających, reagowanie w sytuacji zagrożenia)

2. Edukacja personelu

- czynniki ryzyka krzywdzenia osób z niepełnosprawnością,
- specyfika seksualności osób z niepełnosprawnością intelektualną
- zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami oraz mieszkańców między sobą
- symptomy mogące świadczyć o doświadczaniu przemocy, w tym wykorzystania seksualnego przez mieszkańca,
- procedury reagowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia.

§ 7

1. W placówce są jasno określone obowiązki osób delegowanych do monitorowania realizacji standardów ochrony, reagowania na sygnały naruszenia polityki ochrony i prowadzenia rejestru zgłoszeń, udzielenia wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia, monitoringu korzystania z Internetu (Załącznik 7).
2. W placówce jasno określona jest współpraca z zewnętrznymi instytucjami zajmującymi się ochroną oraz są dostępne informacje kontaktowe do instytucji i osób, które mogą udzielić profesjonalnego wsparcia w przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańca (Załącznik 5).

Rozdział V

Zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami oraz pomiędzy mieszkańcami

§ 8

1. W Domu określone są zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami wskazujące, jakie zachowania są niedozwolone a jakie pożądane;
2. W Domu wypracowana jest forma komunikacji wzajemnej dostosowana do możliwości mieszkańca umożliwiającą wyrażenie przez niego swojej woli
3. W Domu przeprowadza się diagnozę indywidualnych potrzeb mieszkańca oraz specyfiki jego funkcjonowania.
4. Diagnoza funkcjonalna (w kontekście ochrony i bezpieczeństwa) w szczególności opisuje:
 - 1) funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne
 - 2) warunki i sposoby niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkańca
 - 3) sposób reagowania na bliskość fizyczną innych osób
 - 4) sposób komunikowania się
5. Personel Domu jest zapoznany w zakresie wynikającym z obowiązków, z typowym zakresem funkcjonowania mieszkańca. Potrafi rozpoznać odstępstwa od normy funkcjonalnej (mogące świadczyć o wystąpieniu krzywdzenia).
6. Ze względu na możliwość wystąpienia zachowań trudnych, w tym agresywnych, autoagresywnych, problemowych zachowań seksualnych:
 - 1) dokonano indywidualnej oceny ryzyka – ustalono czynniki mogące wywołać takie reakcje
 - 2) opracowano indywidualną procedurę interweniowania, (procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca opisana jest w § 24 i 25 niniejszego dokumentu)

§ 9

Szczegółowe zasady bezpiecznych relacji panujące w Domu opisane są w kodeksie zachowań (Załącznik 2).

Rozdział VI

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku Mieszkańca

§ 10

Dane osobowe mieszkańca podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Pracownik, wolontariusz pracujący z wychowankami ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem. Dane osobowe mieszkańca są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

§ 11

1. Nasz dom zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych mieszkańców zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.,
2. Dom, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku mieszkańca.
3. Dom posiada określona Politykę Bezpiecznego Przetwarzania Danych Osobowych, która reguluje sposób zabezpieczania oraz udostępniania i przetwarzania danych osobowych dziecka.
4. Każdy pracownik domu ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczania danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
5. Dane osobowe mieszkańca są udostępniane jedynie za zgodą Dyrektora domu osobom uprawnionym.

§ 12

1. Pracownik domu nie ma prawa udostępniać przedstawicielom mediów informacji o mieszkańcu ani o jego sytuacji zdrowotnej i rodzinnej.
2. W sytuacjach wyjątkowych Dyrektor Domu lub wyznaczony przez niego pracownik może się wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie mieszkańca lub jego opiekunów – po wyrażeniu pisemnej zgody przez rodzica lub opiekuna prawnego.
3. Utrwalanie wizerunku mieszkańca (filmowanie, nagrywanie, robienie zdjęć) na terenie placówki możliwe jest tylko za pisemną zgodą jego opiekuna.

Rozdział VII

Zasady dostępu do Internetu

§ 13

1. Dom zapewnia mieszkańcom dostęp do Internetu.
2. W Domu podejmuje się działania zabezpieczające mieszkańców przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
3. Dostęp mieszkańca do Internetu możliwy jest pod nadzorem opiekuna na przeznaczonych do tego komputerach.
4. Na komputerach i urządzeniach mobilnych mających dostęp do Internetu zainstalowane i aktualizowane jest oprogramowanie zabezpieczające.
5. Mieszkańcy są edukowani adekwatnie do ich możliwości o zasadach bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych.
6. Mieszkańcy, których stopień niepełnosprawności to umożliwia, mają możliwość posiadania własnych urządzeń mobilnych z dostępem do Internetu. Ze względu na zapewnienie im bezpieczeństwa online na urządzeniach mobilnych, z których korzystają, zainstalowane są aplikacje, programy, które pozwalają m.in. na sprawdzenie, przez ile czasu urządzenie wykorzystywane jest do przeglądania stron www i dają możliwość zablokowania dostępu do wybranych stron www.

§ 14

Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci w placówce. Do obowiązków tej osoby należą:

- 1) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
- 2) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb;
- 3) upowszechnianie wśród mieszkańców wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwej postawy wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 4) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na urządzeniach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o mieszkańcu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który, uwzględniając możliwości percepcyjne mieszkańca, przeprowadza z nim rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyska informacje, że mieszkaniec jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

Rozdział VIII

Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańca

§ 15

1. Zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańca może przybierać różne formy:
 - 1) przestępstwo na szkodę mieszkańca (np. przemoc fizyczna i psychiczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie);
 - 2) inne formy krzywdzenia, niebędące przestępstwem (np. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, niedocenianie, ignorowanie problemów i potrzeb mieszkańca, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych mieszkańca oczekiwań, oczernianie go i jego środowiska rodzinnego);
 - 3) zaniedbania potrzeb życiowych mieszkańca (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
2. Ze względu na charakteryzującą osoby z niepełnosprawnością niską zdolność do samodzielnej obrony, reakcji na przemoc, zrozumienia zaistniałej sytuacji, deficyty, które nie pozwalają rozeznać naruszenia granic fizycznych oraz zakomunikować tego faktu – istotnym elementem jest profilaktyka przemocy oraz przygotowanie wszystkich pracowników do podjęcia interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia.
3. Identyfikacja przemocy wobec osób z niepełnosprawnością jest bardzo trudna. Mają one ograniczone możliwości, by bronić się przed przemocą lub poinformować o niej – im głębszy stopień niepełnosprawności, tym większe zagrożenie krzywdzeniem.
4. Zbyt pochopne klasyfikowanie zaburzeń w zachowaniu jako typowych objawów towarzyszących niepełnosprawności intelektualnej może zatrzeć jedyne komunikaty jakie osoba może przekazać po traumatycznym doświadczeniu krzywdy.
5. Każdą osobę z niepełnosprawnością intelektualną cechuje duża indywidualność. Nie da się opisać ogólnego schematu reagowania na doświadczenie przemocy. Zarówno znaczenie, jakie nada temu doświadczeniu, jak i komunikowanie go mogą być skrajnie różne.
6. Każdy członek personelu ma obowiązek zareagować w sytuacji agresji, przemocy (będąc świadkiem zdarzenia lub osobą poinformowaną o zdarzeniu), tj. podjąć próbę przerwania sytuacji, zapewnić bezpieczeństwo osobom: świadkom, krzywdzonemu, krzywdzącemu poprzez odizolowanie osób oraz poinformowanie dyrektora o zaistniałej sytuacji.
7. Zgłoszenia powinny być dokonywane w dobrej wierze. Oznacza to, że osoba zgłaszająca w chwili dokonywania zgłoszenia miała uzasadnione przekonanie, że treść zgłoszenia jest prawdziwa.
8. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia należy stworzyć mieszkańcowi możliwość wypowiedzenia się, pamiętając, że może to być dla niego pierwsza lub jedyna rozmowa (osoba pokrzywdzona może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Wskazania dotyczące rozmowy są opisane w Kodeksie zachowań.
9. Mieszkaniec może sam wybrać osobę, której zwierzy się ze swoich problemów – tzw. „osoba zaufania”. Może nią być każdy pracownik placówki wybrany przez mieszkańca. Osoba ta pozostaje w stałym kontakcie z mieszkańcem i innymi osobami, które są zaangażowane w pomoc. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązanie się przed mieszkańcem do zachowania tajemnicy.

10. Celem rozmowy z mieszkańcem, ofiarą przemocy, jest nie tylko zebranie informacji o trudnym dla niego wydarzeniu, ale przede wszystkim udzielenie mu wsparcia.

§ 16

Powołanie i zadania Zespołu Interwencyjnego

1. W przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia mieszkańca zaleca się powołanie Zespołu Interwencyjnego do wstępnego zdiagnozowania sytuacji osoby skrzywdzonej, oceny czynników ryzyka, rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji osoby skrzywdzonej.
2. W skład Zespołu Interwencyjnego mogą wejść: dyrektor, psycholog, opiekun w razie możliwości osoby pracujące w gabinecie pomocy przedmedycznej (pielęgniarka), pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu mieszkańca.
3. Zespół Interwencyjny na podstawie uzyskanych informacji sporządza plan pomocy osobie skrzywdzonej, który dyrektor przedstawia osobom bezpośrednio opiekującym się mieszkańcem, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
4. Plan pomocy osobie skrzywdzonej powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - 1) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia tej osobie zależnej bezpieczeństwa;
 - 2) wsparcia, jakie placówka zaoferuje mieszkańcowi
 - 3) skierowanie mieszkańca do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 17

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy domowej

Pod pojęciem „przemoc domowa” należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

§ 18

1. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej przez pracownika Domu

Każdy pracownik Domu, który zauważy lub podejrzewa u mieszkańca symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy.

* Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu dyrekcji placówki, dołączając pisemną notatkę oraz kartę zgłoszenia (Załącznik 4) zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania mieszkańca, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.

* W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu mieszkańca, osoba, która uzyskała taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić Policję. W trybie pilnym zgłaszamy wszystkie przestępstwa (zgłaszane z urzędu) takie jak:

kazirodztwo (art.201 kk), współżycie z osobą poniżej 15 r.ż. (art. 200 kk), rozpowszechnianie pornografii (art. 202 kk), narażenie na trwałe niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 160 kk), zgwałcenie (art.197 kk), porzucenie (art. 210 kk). Są to wykroczenia, które ma obowiązek zgłosić do prokuratury każdy obywatel, jeśli posiada wiedzę o nich. Brak zgłoszenia grozi karą 3 lat pozbawienia wolności.

2. W sytuacji podejrzenia przestępstwa popełnionego na szkodę mieszkańca ze względu na jego stan psychiczny lub fizyczny:
 - 1) dyrektor placówki składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.);
 - 2) Zespół Interwencyjny opracowuje plan wsparcia mieszkańca;
 - 3) w przypadku, gdy z rozmowy z rodzicami lub opiekunami prawnymi wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą mieszkańcowi, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają mieszkańca, który doświadczył krzywdzenia, dyrektor sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego/opiekuńczego (Załącznik 9);

§ 19

Gdy istnieje zagrożenie dobra mieszkańca (zaniedbanie fizyczne, psychiczne, konflikty okołorozwodowe zagrażające dobru podopiecznego, niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka/osoby zależnej, zaniedbanie, nadużywanie przez rodziców/opiekunów substancji zmieniających świadomość), bądź zauważona jest przemoc fizyczna lub psychiczna wobec mieszkańca albo mieszkaniac jest świadkiem przemocy:

- 1) dyrektor organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami mieszkańca w celu rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji, a także ustalenie zakresu i sposobów wsparcia opiekunów w dążeniu do trwałej poprawy sytuacji rodzinnej
- 2) w przypadku, gdy opiekunowie nie będą chcieli uczestniczyć w spotkaniach lub też nie będą stosowali się do przyjętych wspólnie zasad, należy wystąpić do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka/rodziny (Załącznik 10).

§ 20

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy ze strony pracowników, wolontariuszy lub pracowników organizacji i firm współpracujących z placówką

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia mieszkańca przez pracownika, wolontariusza - osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z wszystkimi mieszkańcami do czasu wyjaśnienia sprawy, w sposób nienarażający jej a utratę reputacji. W przypadku analogicznych podejrzeń wobec dyrektora, stosowne działania podejmuje organ prowadzący.
2. Interwencja prowadzona jest przez dyrektora we współpracy z Zespołem Interwencyjnym.
3. Dyrektor w obecności koordynatora standardów ochrony dzieci lub Zespołu Interwencyjnego przeprowadza rozmowę wyjaśniającą okoliczności z pracownikiem podejrzanym lub oskarżonym o krzywdzenie oraz innymi świadkami zdarzenia. Należy

spisać protokół ustaleń, zawierający szczegółowe rozwiązania mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia.

4. Zespół Interwencyjny przeprowadza rozmowę ze skrzywdzonym mieszkańcem, starając się ustalić przebieg zdarzenia. W sytuacjach uzasadnionych dobrem mieszkańca rozmowę z nim może przeprowadzić, po upoważnieniu przez dyrektora, osoba, do której mieszkaniec ma zaufanie i która okaże mu wsparcie i cierpliwość. W przypadku niektórych mieszkańców konieczne będzie zastosowanie komunikacji alternatywnej. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (Załącznik 8).
5. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec mieszkańca okażą się bezpodstawne, pracowni zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną jednocześnie przez dyrektora (organ prowadzący) wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika lub dyrektora, pod adresem którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.

§ 21

1. Jeżeli wystąpiło uszkodzenie ciała mieszkańca lub potrzebuje on pomocy lekarskiej, pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu, powinien skonsultować sytuację z pielęgniarką bądź wezwać pogotowie, wypełnić kartę interwencji i przekazać informację dyrektorowi placówki.
2. W przypadku podejrzenia, że życie mieszkańca jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 998. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu, a następnie wypełnia kartę interwencji.

§ 22

1. W przypadku, gdy wobec mieszkańca popełniono przestępstwo, dyrektor sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury (Załącznik 11).
2. Jeżeli sprawcą jest osoba duchowna (kapłan, siostra zakonna), zgłoszenie należy przekazać również diecezjalnemu lub zakonnemu delegatowi ds. ochrony dzieci i młodzieży.
3. Dyrektor w obecności koordynatora standardów ochrony dzieci przeprowadza rozmowę z pracownikiem w celu poinformowania go o posiadanych informacjach oraz obowiązku złożenia przez niego zawiadomienia na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.).
4. Dyrektor w obecności psychologa lub pedagoga przeprowadza rozmowę z mieszkańcem i jeśli jest taka możliwość, z jego opiekunami w celu poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz ustalenia planu pomocy, tj. zapewnienia bezpieczeństwa, ustalenia roli opiekunów, wsparcia mieszkańca przez placówkę, ewentualnie skierowania go do specjalistycznej placówki wsparcia.
5. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, którą załącza się do akt osobowych mieszkańca.

§ 23

Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu mieszkańca lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 24

Procedura reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca

1. Celem zastosowania procedury jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom przebywającym w domu w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia i życia tych osób.
2. Osobą delegowaną przez dyrektora do prowadzenia interwencji w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca jest Małgorzata Dobosz pracownik socjalny.
3. Każdy z członków personelu i wolontariuszy jest zobowiązany do zapoznania się z ww. procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia oraz do współpracy z osobą wyznaczoną do podejmowania procedury interwencji w placówce, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia.
4. Zakres zastosowania procedury:
 - 1) naruszenie nietykalności fizycznej innych osób;
 - 2) przemoc psychiczna, naruszenie godności osobistej;
 - 3) bójki, pobicie;
 - 4) stworzenie zagrożenia dla zdrowia i życia własnego i innych;
 - 5) groźby użycia przemocy;
 - 6) posługiwanie się niebezpiecznym przedmiotem;
 - 7) niszczenie mienia.

§ 25

Proces wdrożenia procedury reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony mieszkańca

1. W przypadku zaobserwowania u mieszkańca przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego, należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z mieszkańcem rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie uspokajające.
2. W sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych.
3. Jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych, należy poinformować osoby

wskazane do podejmowania procedury interwencyjnej lub inne osoby z personelu, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji.

4. W przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać pogotowie lub policję, a następnie powiadomić opiekunów mieszkańca. W tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji. Podejmując wszelkie działania, należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków.
5. Jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą, niezwłocznie osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą mieszkańcowi możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania, w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków. O sytuacji należy poinformować rodziców/opiekunów.
6. Do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić mieszkańca samemu sobie, należy monitorować sytuację oraz zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia.
7. Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:
 - 1) powinna być przeprowadzona bez presji czasu, dostosowana do możliwości mieszkańca (uwzględniać jego język i sposoby komunikacji), w miejscu dla niego bezpiecznym
 - 2) osoba prowadząca rozmowę winna znać sposoby regulacji emocji mieszkańca oraz mieć wiedzę dotyczącą występowania zachowań trudnych
 - 3) należy umożliwić mieszkańcowi swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;

Rozdział IX

Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji

§ 26

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia mieszkańca zakładana jest imiennateczka. Teczke zakłada i prowadzi osoba odpowiedzialna. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w kasie pancерnej pracownika socjalnego i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych. W teczce umieszcza się jako załączniki (według wskazanej kolejności):

- 1) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia mieszkańca
- 1) protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwe jego sporządzenie;

- 2) kwestionariusz oceny ryzyka występowania przemocy;
- 3) protokoły i notatki z przeprowadzonych w ramach interwencji rozmów;
- 4) protokoły z posiedzenia Zespołu Interwencyjnego, powołanego przez dyrektora;
- 5) protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą, o ile taka będzie przeprowadzana;
- 6) korespondencję pomiędzy np. poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi podmiotami;
- 7) plan wsparcia
- 8) ocena efektywności wsparcia;

Dokumenty są przechowywane przez 5 lat.

Rozdział X

Monitoring stosowania Polityki ochrony

§ 27

1. Polityka ochrony jest integralną częścią standardów ochrony dzieci i osób zależnych. Osoba odpowiedzialną za wdrażanie standardów ochrony dzieci i osób zależnych w placówce, monitorowanie realizacji Polityki, reagowanie na sygnały jej naruszenia, oraz prowadzenie rejestru zgłoszeń jest Dyrektor Domu.
2. Wśród pracowników Domu, nie rzadziej niż raz na dwa lata, przeprowadza się anonimową ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki (Załącznik 6).
3. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać jej naruszenia.
4. Koordynator dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników domu ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi. Ten z kolei wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki oraz dzieciom/osobom zależnym nowe brzmienie Polityki.
5. Dyrektor domu umożliwi pracownikom, wolontariuszom i prawnym opiekunom podopiecznych również zgłaszanie na bieżąco uwag dotyczących dokumentu Polityki ochrony dzieci na specjalną skrzynkę mailową m.dobosz@dpsniegow.pl, dostęp do niej będzie miała osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci. Jej zadaniem będzie zaprezentowanie tych uwag i sugestii dyrektorowi.

Rozdział XI

Przepisy końcowe

§ 28

1. *Polityka ochrony mieszkańców w DPS w Niegowie* wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników placówki, mieszkańców i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, również w wersji skróconej, dostosowanej do możliwości rozwojowych dzieci/osób zależnych.
3. Dokument pozostaje do wglądu pracowników i opiekunów – u pracownika socjalnego.

Załącznik 2

KODEKS ZACHOWAŃ

Kodeks zachowań obowiązujący w Domu Pomocy Społecznej w Niegowie opisuje zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami.

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Domu jest działanie dla dobra mieszkańców, traktowanie ich z szacunkiem, uwzględnianie ich godności i potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Domu oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

2. Zasady bezpiecznych relacji personelu z mieszkańcami oraz pomiędzy mieszkańcami wskazują, jakie zachowania są niedozwolone a jakie pożądane oraz uwzględniają deficyty wynikające z niepełnosprawności.
3. Ze względu na trudności wynikające z deficytów w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością intelektualną i związaną z nimi możliwość występowania zachowań trudnych, takich jak agresja lub autoagresja, opracowywane są indywidualne procedury postępowania w przypadku pojawienia się sytuacji stanowiących zagrożenie zdrowia i życia mieszkańca oraz innych osób uczestniczących w danym zdarzeniu.
4. Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania:
 - wzbudzające poczucie zagrożenia
 - noszące znamiona przemocy fizycznej
 - erotyzowania/seksualizacji relacji

Komunikacja

1. W komunikacji z mieszkańcami należy pamiętać o:
 - cierpliwości i szacunku
 - uważnym słuchaniu
 - komunikatach adekwatnych do możliwości intelektualnych
2. Formy komunikacji dostosowane do indywidualnych możliwości psychofizycznych mieszkańca umożliwiają mu jasne wyrażenie akceptacji lub sprzeciwu (w tym celu zalecane jest korzystanie z alternatywnych metod komunikacji).
3. Mieszkańcy, których poziom funkcjonowania na to pozwala, są informowani o swoich prawach, obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy w sposób zrozumiały, dostosowany do możliwości odbioru. Należy sprawdzić, czy i na ile osoba zrozumiała przekaz.
4. Niedopuszczalne jest (ze strony personelu i mieszkańców):
 - obrażanie, ośmieszanie, zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie

- używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, seksualizowanie wypowiedzi
 - grożenie lub zastraszanie
 - krzyczenie na innych (z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa)
 - faworyzowanie, kierowanie się uprzedzeniami i stereotypami
 - ujawnianie informacji wrażliwych o mieszkańcach wobec osób nieuprawnionych (np. wizerunek, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej, prawnej)
5. Zasady rozmowy w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia:
- odpowiednie warunki – miejsce bezpieczne dla mieszkańca
 - niepoddawanie w wątpliwość wiarygodności mieszkańca
 - zapewnienie mieszkańca, że to dobrze, że powiedział o krzywdzie
 - wyjaśnienie że nie jest winny
 - jednoznacznie negatywna ocena każdej formy przemocy (jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać ją)
 - zrozumiały język
 - nienaprowadzanie na odpowiedzi
 - poinformowanie że sprawą zajmą się odpowiednie osoby oraz że podjęte zostaną działania zapewniające bezpieczeństwo

Poszanowanie godności i prywatności

1. Wskazane jest:
 - wspieranie w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych, gdy jest to potrzebne
 - unikanie kontaktu fizycznego innego niż niezbędny
 - ochrona intymności w trakcie czynności toaletowych
 - umożliwienie regularnego kontaktu osobistego lub telefonicznego z rodziną lub opiekunem
 - umożliwienie mieszkańcom czasu i przestrzeni na izolację/samotność/ciszę
2. Niedopuszczalne jest:
 - zobowiązywanie się wobec mieszkańca do zachowania tajemnicy w sytuacji, gdy może być zagrożone jego dobro
 - przeszukiwanie, niszczenie lub udostępnianie innym osobom własności mieszkańca bez zgody jego samego lub jego opiekunów
 - omawianie spraw i sytuacji mieszkańca z osobami spoza grona osób bezpośrednio sprawujących opiekę, w sposób pozwalający zidentyfikować osobę, której rozmowa dotyczy
 - wyręczanie lub nadzorowanie podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych w przypadku, gdy nie wymaga tego poziom funkcjonowania mieszkańca
 - zamykanie na klucz drzwi podczas zajęć indywidualnych lub realizowanie ich w innych niż wskazane pomieszczeniach.

Działania z mieszkańcami

1. Personel zobowiązany jest do doceniania i poszanowania wkładu mieszkańców w podejmowane działania oraz pomocy im w rozpoznawaniu i rozwijaniu ich zainteresowań.
2. Niedopuszczalne jest:
 - bagatelizowanie osiągnięć oraz porównywanie
 - lekceważenie inicjatywy w zakresie aktywności własnej,
 - niszczenie wytworów mieszkańca w jego obecności.
3. Personel podejmuje działania mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwości.
4. Niedozwolone jest celowe prowokowanie u mieszkańca wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych.
5. Niedozwolone jest udostępnianie mieszkańcom treści erotycznych i pornograficznych.
6. Nie wolno utrzymywać wizerunku mieszkańca (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków mieszkańców bez wiedzy i zgody dyrekcji oraz zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych mieszkańców.
7. Nie wolno proponować mieszkańcom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.

Kontakt fizyczny

1. Fizyczny kontakt z mieszkańcem może być stosowny i bezpieczny, gdy jest odpowiedzią na jego aktualne potrzeby, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego. Należy kierować się zawsze profesjonalnym osądem, słuchając i obserwując reakcję, pytając o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez mieszkańca lub osoby trzecie.
2. Nie wolno:
 - bić, szturczać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej
 - stosować kar cielesnych lub grozić ich zastosowaniem,
 - dotykać mieszkańca w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną cechują się skłonnością do emocjonalnego uzależnienia i trudnościami ze zrozumieniem zasad społecznych, mogą więc dążyć do nieadekwatnych lub niestosownych fizycznych kontaktów. W takich sytuacjach należy pomóc im w zrozumieniu znaczenia osobistych granic.
4. Kontakt fizyczny z mieszkańcem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. W sytuacji bycia świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub mieszkańców, należy postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
5. Specyfika pracy terapeutycznej w Domu zakłada wielość interakcji z mieszkańcami na poziomie fizycznym. Różne formy terapii, trening samoobsługi, wspomaganie w realizacji codziennych czynności oparte są na bezpośrednim kontakcie fizycznym. Sytuacje te są

- całkowicie usprawiedliwione, a często konieczne dla skuteczności podejmowanych działań. Dla ich jednoznaczności konieczna jest samoświadomość i integracja wewnętrzna terapeuty.
6. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego (np. pomoc w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i korzystaniu z toalety). Nie należy narażać intymności mieszkańca na spojrzenia innych osób
 7. Należy dążyć do tego, aby czynności pielęgnacyjne, higieniczne odbywały się w stałych, przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach, z zabezpieczeniem intymności mieszkańca. Należy informować osobę, jakie czynności będą wykonywane, oraz unikać nawiązywania z nią w takich sytuacjach interakcji emocjonalnej.
 8. W trakcie wykonywania czynności higienicznych drzwi od pomieszczenia nie powinny być zamknięte na klucz, a intymność mieszkańca zabezpieczamy przed wzrokiem osób postronnych środkami, które nie uniemożliwiają ewentualnej interwencji (np. parawan). Jeśli to możliwe, w czynnościach higienicznych osobie z niepełnosprawnością powinny towarzyszyć dwie osoby.
 9. Dopuszczalne jest fizyczne przytrzymanie mieszkańca silnie wzburzonego w obronie bezpieczeństwa jego, innych osób lub własnego.
 10. Stosowanie przymusu bezpośredniego wobec mieszkańca jest możliwe wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim osobom przebywającym w placówce w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa przy jednoczesnym wystąpieniu przesłanek wynikających z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i zgodnie z przepisami tej ustawy
 11. Niedopuszczalne jest:
 - zobowiązywanie się wobec mieszkańca do zachowania tajemnicy w sytuacji, gdy może być zagrożone jego dobro
 - przeszukiwanie, niszczenie lub udostępnianie innym osobom własności mieszkańca bez zgody jego samego lub jego opiekunów (dotyczy to również zachowań między mieszkańcami)
 - omawianie spraw i sytuacji mieszkańca z osobami spoza grona osób bezpośrednio sprawujących opiekę, w sposób pozwalający zidentyfikować osobę, której rozmowa dotyczy
 - wyręczanie lub nadzorowanie podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych w przypadku, gdy nie wymaga tego poziom funkcjonowania mieszkańca
 - zamykanie na klucz drzwi podczas zajęć indywidualnych lub realizowanie ich w innych niż wskazane pomieszczeniach.

Załącznik 3

Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci/osób zależnych w Domu Pomocy Społecznej w Niegowie.

.....
miejsce i data

.....
imię i nazwisko

.....
stanowisko

Oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej, obyczajności, za przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę dzieci/osób zależnych i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
(podpis)

Oświadczam, że zapoznałam/em się z zasadami ochrony dzieci/osób zależnych obowiązującymi w Domu Pomocy Społecznej w Niegowie oraz zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis)

Podstawa prawna:

- rozdział XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r.

- art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 i 1606).

Załącznik 4

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:
.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.
10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

Załącznik 5

Wykaz numerów oraz instytucji pomagających i wspierających w sytuacjach kryzysowych

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18:00-22:00 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18:00-22:00 w języku rosyjskim.

Dyżur prawny tel. 22 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17:00-21:00) oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18:00-22:00).

Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez SKYPE: pogotowie.niebieska.linia ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.

Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną oraz umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych i w języku migowym.

Policijny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach 9:30-15:30, od godz. 15:30-9:30 włączony jest automat).

Można także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- ośrodki pomocy społecznej – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych;
- powiatowe centra pomocy rodzinie – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym, udzielają informacji na temat instytucji działających lokalnie w tym zakresie;
- ośrodki interwencji kryzysowej i ośrodki wsparcia – zapewniają schronienie ofiarom przemocy domowej, udzielają pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy;
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej – zapewniają bezpłatne całodobowe schronienie, gdy ktoś doznaje przemocy domowej, oraz udzielają kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych;
- okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem – zapewniają profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną;
- sądy opiekuńcze – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych;
- placówki ochrony zdrowia – np. pomagają uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach;
- komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – podejmują działania wobec osoby nadużywającej alkoholu;
- punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – pomagają w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Załącznik 6**Monitoring standardów ochrony dzieci - ankieta**

		tak	nie
	Czy wiesz, na czym polegają standardy ochrony dzieci?		
	Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
	Czy zapoznałeś się z dokumentem pt. <i>Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i> ?		
	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika? Jeśli tak, czy i jaka była Twoja reakcja:		
	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem? Jeśli tak, proszę je wypisać:		
	Czy brałeś udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania czynników ryzyka, zagrożenia dobra dziecka oraz symptomów krzywdzenia dziecka?		
	Czy w przypadku pojawienia się w placówce podejrzenia krzywdzenia dziecka zostały zachowane procedury zamieszczone w standardach?		

Załącznik 7

Obowiązki osób odpowiedzialnych za prewencję w placówce

Obowiązki dyrektora placówki/osoby odpowiedzialnej/kierownictwa:

- odpowiada za wdrożenie w placówce standardów ochrony dzieci;
- przyjmuje zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa/możliwość innej osoby do przyjmowania zgłoszeń (z obowiązkiem przekazania informacji dyrektorowi);
- kontroluje przebieg działań podejmowanych w placówce
- zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa odpowiednim organom państwowym;
- monitoruje postępowanie i kroki czynione przez organy państwowe w danej sprawie;
- prowadzi dokumentację dotyczącą udzielanej pomocy psychologiczno- - pedagogicznej.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci:

- posiada niezbędną wiedzę obejmującą następujące zagadnienia:
 - ✓ rozpoznanie symptomów krzywdzenia dzieci/osób zależnych;
 - ✓ procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia;
 - ✓ odpowiedzialność prawna pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia dzieci/osób zależnych;
 - ✓ przepisy prawa regulujące ochronę i bezpieczeństwo dzieci/osób zależnych;
 - ✓ wewnętrzne procedury instytucji w zakresie ochrony i bezpieczeństwa dzieci/osób zależnych.
- organizuje, nie rzadziej niż raz na 2 lata lub według potrzeb szkolenia personelu z ww. zagadnień;
- organizuje szkolenia wstępne dla osób nowo zatrudnionych;
- zapoznaje pracowników ze standardami ochrony dzieci/osób zależnych oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci/osób zależnych obowiązującymi w placówce.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za Internet:

- zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
- aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb;
- upowszechnianie wśród dzieci/osób zależnych wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwej postawy wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na urządzeniach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści takie jak:
 - ✓ obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne bądź śmierć;
 - ✓ nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia;

- ✓ dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść;
- ✓ pornograficzne;
- ✓ *fake newsy*;
- ✓ patostreamy

W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku/osobie zależnej, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który, uwzględniając możliwości percepcyjne tej osoby, przeprowadza z nią rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy uzyska informacje, że dziecko/osoba zależna jest krzywdzone/krzywdzona, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za interwencję:

- przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy wobec dziecka/osoby zależnej;
- zgłasza sprawę dyrektorowi i z nim koordynuje podejmowane działania;
- współpracuje z osobami udzielającymi pomocy dziecku/osobie zależnej mającymi wiedzę o krzywdzie;
- zabezpiecza dowody, ale nie przeprowadza dochodzenia, gdyż to należy do zadań odpowiednich służb państwowych;
- koordynuje na terenie placówki wsparcie dziecka/osoby zależnej i jego/jej rodziny, monitoruje sytuację dziecka/osoby zależnej, dbając jednocześnie o zapewnienie poufności;
- informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka/osoby zależnej;
- uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty”, jeśli istnieje podejrzenie przemocy w rodzinie;
- dokumentuje przebieg podjętych działań.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za udzielenie wsparcia dziecku po ujawnieniu krzywdzenia (w placówce może być delegowana jedna osoba odpowiedzialna za interwencję i udzielanie wsparcia):

- w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka/osoby zależnej udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując kroki chroniące przed dalszym krzywdzeniem;
- współpracuje ze specjalistami z poradni specjalistycznych, gdzie uzyskuje wsparcie dziecka/osoby zależnej;
- w przypadku przemocy rówieśniczej podejmuje interwencję również wobec sprawcy przemocy, współpracuje z osobami sprawującymi bezpośrednio opiekę nad dzieckiem; w celu zastosowania odpowiednich środków wychowawczych; uwzględniając możliwości rozwojowe;
- systematycznie monitoruje sytuację dziecka/osoby zależnej, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania i zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji.

Obowiązki pielęgniarki *(jeśli jest taka możliwość, do poniższych zadań może być też delegowana inna osoba):*

- w sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka/osoby zależnej udziela mu/jej bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące przed dalszym krzywdzeniem oraz, jeśli jest taka potrzeba, organizuje pomoc medyczną;
- jeśli zauważy na ciele objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka/osoby zależnej i niezwłocznie informuje dyrektora o swoich podejrzeniach lub otrzymanym zgłoszeniu.

Załącznik 8**Karta interwencji**

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań	Data	Działanie
5. Spotkania z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	○ Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. ○ Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny. ○ Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
7. Data i nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję	Data	Działanie

8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informację o wynikach/ działaniach rodziców		

.....

(podpis)

Załącznik 9

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny

.....
(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w
.....Wydział Rodzinny i Nieletnich
.....
.....

Wnioskodawca:

imię i nazwisko osoby zgłaszającej
adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania:

(imiona i nazwiska rodziców/opiekunów prawnych; adres zamieszkania rodziny)

Dane małoletniego: (imię i nazwisko dziecka)

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego (*imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania*)
i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

(Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

.....
(podpis)

***Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.**

Załącznik 10

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

.....
.....
(miejscowość, data)

.....
(imię i nazwisko osoby zgłaszającej/ nazwa instytucji; adres)

Prokuratura Rejonowa w

.....
.....

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego (*imię i nazwisko, data urodzenia*)
przez (*imię i nazwisko domniemanego sprawcy*)

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania czynności służbowych przez (*imię i nazwisko pracownika/ wolontariusza*)
– wobec małoletniej/małoletniego (*imię i nazwisko*),
dziecko ujawniło niepokojące treści dotyczące relacji z
(*Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa*)

Mając na uwadze powyższe informacje a także dobro i bezpieczeństwo małoletniej/małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Osobą mogącą udzielić więcej informacji jest (*imię, nazwisko, telefon, adres do korespondencji*)

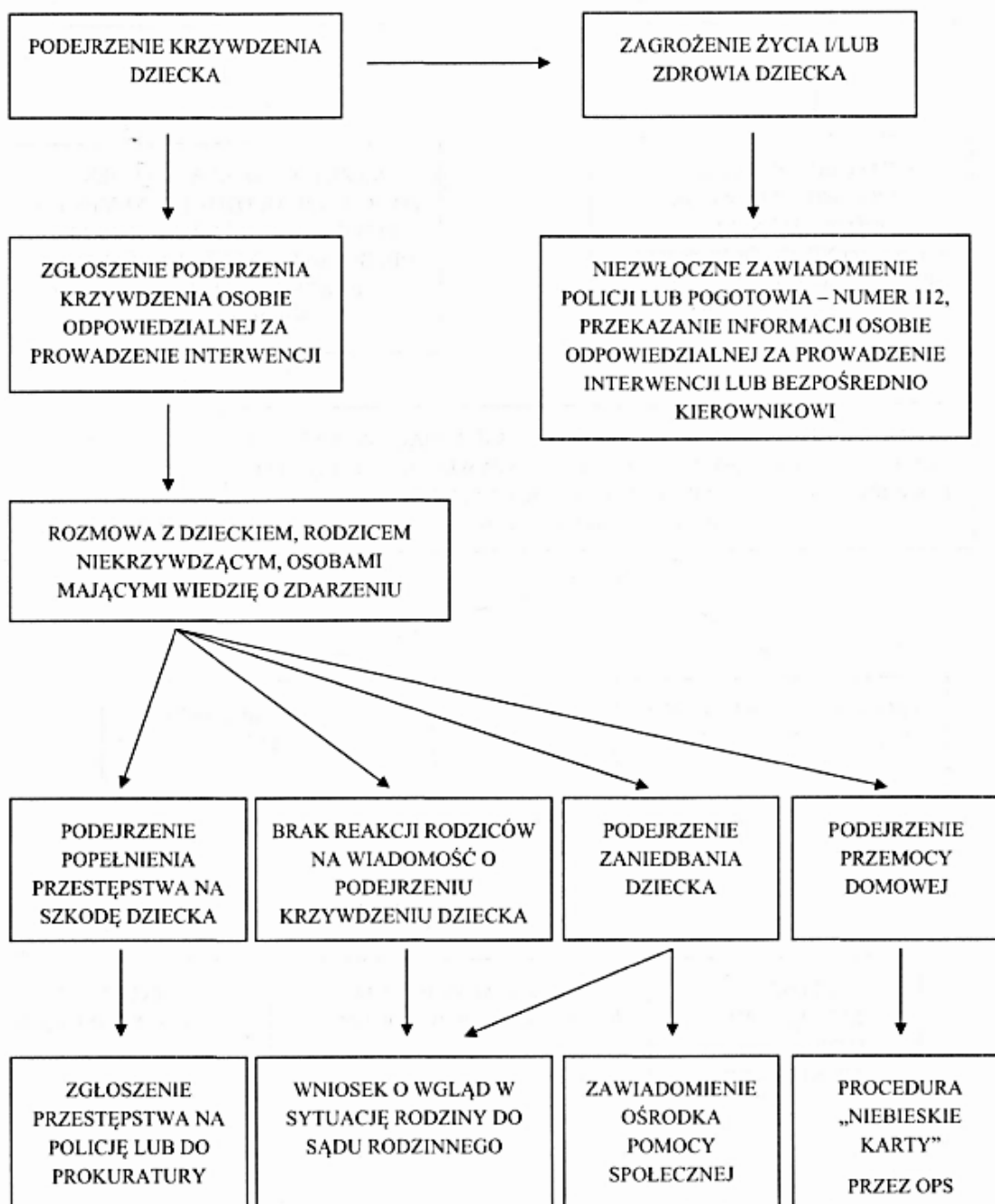
.....
(podpis osoby upoważnionej)

***Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.**

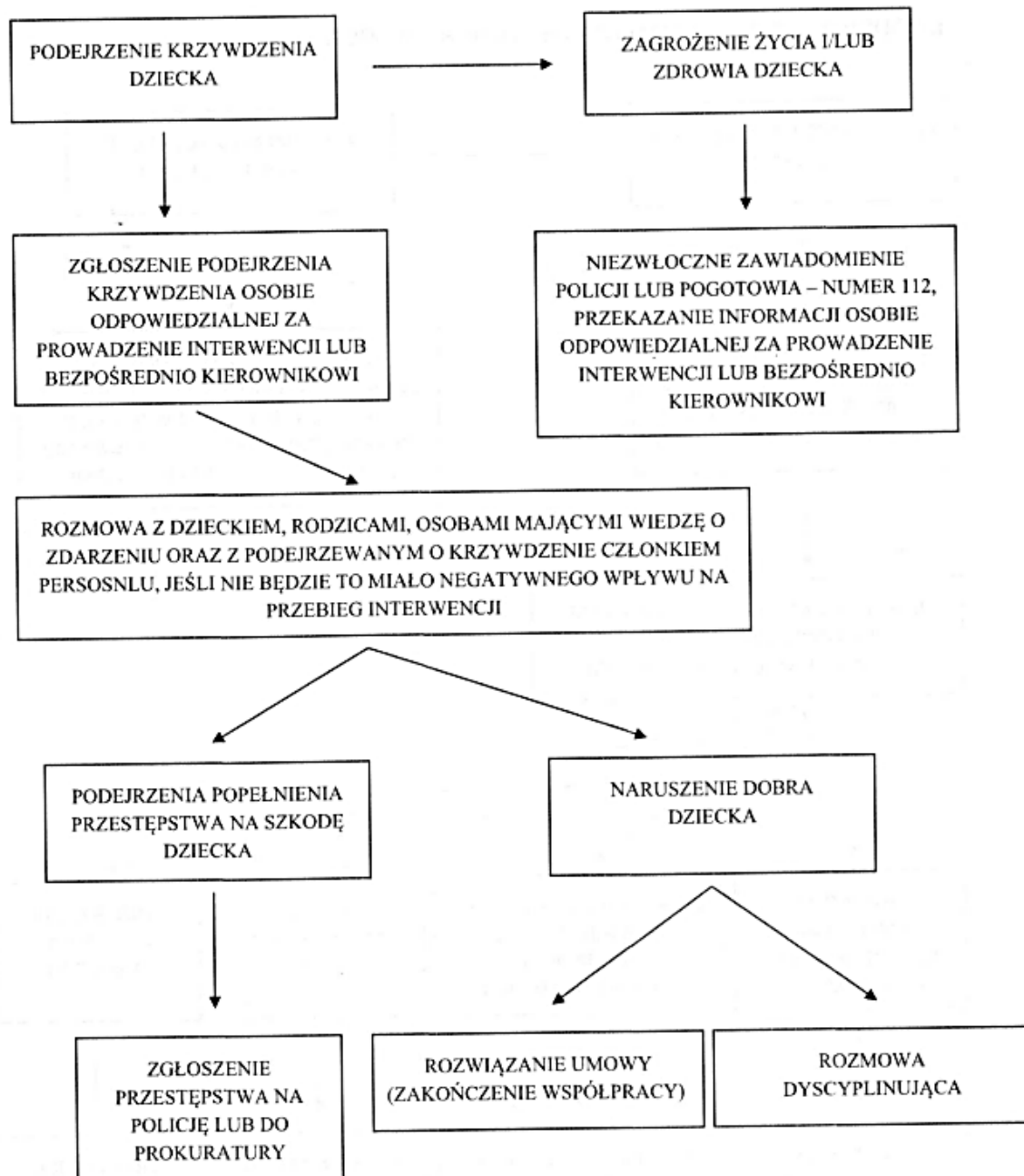
Załącznik 11

Schemat działania w przypadku podejrzenia krzywdzenia

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA ZE STRONY RODZICA

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA ZE STRONY PERSONELU

PODEJRZENIE KRZYWDZENIA MIĘDZY MIESZKAŃCAMI

